

مدیریت بحران‌های سیاسی

در فرایند تثبیت انقلاب اسلامی

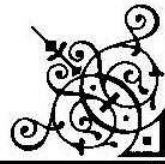
جلد دوم

مهدی براتعلی‌نژاد

عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

معاونت پژوهشی

سرشناسه

: براتعلی پور، مهدی، ۱۳۴۵-

عنوان و نام پدیدآور

: مدیریت بحران‌های سیاسی در فرایند تثبیت انقلاب اسلامی / مهدی براتعلی پور.

مشخصات نشر

: تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری

: ج ۲.

شابک

: (دوره) 4 - 424 - 212 - 964 - 978 (ج. ۲) 7 - 423 - 212 - 964 - 978

یادداشت

: کتابنامه: ص. ۶۱۵-۶۲۴؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع

: ایران -- سیاست و حکومت -- ۱۳۵۸ / ثبات سیاسی -- ایران / ایران - تاریخ - جمهوری

اسلامی، ۱۳۵۸ - دخالت خارجی / ایران - تاریخ - جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ - جنبش‌ها و قیام‌ها.

شناسه افزود

: مؤسسه چاپ و نشر عروج.

رده‌بندی کتره

: ۴ م ۳۶ ب / ۱۵۷۰ DSR

رده‌بندی دی‌سی

: ۹۵۵ / ۰۸۴

شماره کتابشناسی ملی

: ۴۰۵۸۵۹۳

کد / م ۲۹۴۰

مؤسسه چاپ و نشر عروج

مدیریت بحران‌های سیاسی در فرایند تثبیت انقلاب اسلامی (ج. ۲)

نویسنده: مهدی براتعلی پور (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)

نظارت و نشر: چاپ و نشر عروج (وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س))

چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت (دوره): ۵۶۰۰۰ تومان

• فروشگاه شماره یک: خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، پاساژ ظروفی، تلفن: ۶۶۴۹۳۰۸۱ - دورنگار: ۶۶۴۰۰۹۱۵

• فروشگاه شماره دو: خیابان انقلاب، چهار راه حافظ، تلفن: ۶۶۷۰۱۲۹۷

• مراکز پخش: • امور نمایندگیها و نمایشگاهها: تلفن: ۶۶۴۰۴۸۷۳

• امور سفارشات و بازرگانی، تلفن: ۶۶۴۸۹۱۶۰

• فروشگاه مجازی مؤسسه عروج www.oroujpub.com

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار.....
۱	فصل یازدهم: بحران بهره‌ری قوه مجریه با سایر قوا.....
۱	پیش‌زمینه‌ها و بسترهای بحران.....
۳	فرایند بروز بحران.....
۱۰	نظرگاه و مدیریت سیاسی.....
۲۴	بررسی انتقادی.....
۲۵	برتری‌ها.....
۲۵	۱- نقش ممتاز رهبری در حل اختلاف‌های سیاسی (مدیریت) و انواع شیوه‌های جدید.....
۳۵	۲- ایجاد وحدت و یکپارچگی بین نیروهای وفادار به امام.....
۳۷	۳- بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی در مقابله با تخلف‌ها.....
۴۳	کاستی‌ها.....
۴۳	۱- تداخل حوزه اختیارات قوا و احتمال ایجاد بن‌بست‌های سیاسی.....
۴۵	۲- اختلاف‌های سیاسی و نادیده انگاشتن ضعف‌های قانونی.....
۴۷	۳- ایدئولوژیک شدن اختلاف‌های مدیریتی و جبهه‌گیری‌های شدید.....
۴۸	۴- فرایند مستمر دگرسازی و ایجاد ائتلاف در صف مخالفان.....
۴۹	۵- ناتوانی در تأمین امنیت اجتماعات.....
۵۰	فرصت‌ها.....

- ۱ - ظرفیت خوداصلاحگری نظام در عالی‌ترین سطوح ۵۰
- ۲ - فراهم شدن زمینه پیشبرد برنامه‌های سیاسی ۵۲
- تهدیدها ۵۶
- ۱ - گسترش سرخوردگی عمومی از میزان تحمل رژیم انقلابی ۵۶
- ۲ - انتقال اپوزیسیون جدید به خارج از کشور و تشکیل‌یابی آن ۵۸
- ۳ - یأس و نومیدی بیگانگان و تشدید فشارها بر جمهوری اسلامی ۶۰

فصل دهم: بحران تهاجم سازمانی به نظم قانونی (اعلام جنگ مسلحانه) ۶۱

- پیش‌زمینه‌ها و منبرها ۶۱
- فرایند بروز بحران ۶۶
- بررسی انتقادی ۷۰
- برتری‌ها ۷۰
- ۱ - ارشاد، تسامح و عدم اعلام ۷۲
- ۲ - اعمال قاطعیت و جداسازی فریب‌خاران پس از مبارزه مسلحانه ۷۸
- ۳ - تلاش جهت تضعیف پایگاه اجتماعی گروه‌های برانداز ۸۱
- کاستی‌ها ۸۱
- ۱ - غبار آلودگی و ابهام در مرز بین توطئه و آزادی بیان ۸۲
- ۲ - گسترش دادن دایره مخالفان سیاسی جمهوری اسلامی ۸۴
- فرصت‌ها ۸۴
- ۱ - بی‌اعتبارسازی مخالفان برانداز جمهوری اسلامی در داخل و خارج ۸۵
- ۲ - تقویت و گسترش نهادهای اطلاعاتی و امنیتی ۸۶
- تهدیدها ۸۷
- ۱ - پنهانی شدن مخالفت‌های سیاسی و تغییر جهت آن به مبارزه مسلحانه ۸۷
- ۲ - گسترش اقدامات ضد امنیتی و حاکمیت فضای رعب و وحشت ۹۰
- ۳ - نفوذ در دستگاه‌های حساس دولتی و امنیتی و جاسوسی برای بیگانگان ۹۱
- ۴ - شکل‌گیری ائتلاف‌های جدید در برابر جمهوری اسلامی ۹۲

فصل سیزدهم: بحران تجاوز خارجی (دفاع مقدس) ۹۳

پیش‌زمینه‌ها و بسترهای بحران ۹۳

فرایند بروز بحران ۹۴

نظرگاه و مدیریت سیاسی ۱۱۲

بررسی انتقادی ۱۸۵

برترها ۱۸۵

۱ - سازمان‌یابی و تقویت توان رزمی سپاه در دفاع از کشور ۱۸۶

۲ - تأمین در پس همگانی برای تأمین نیروی انسانی ۱۸۹

۳ - موفقیت در عملیات‌های پدافندی و کم‌اثرسازی ماشین جنگی عراق ۱۸۹

۴ - حفظ تمامیت ارض و ثبات سرزمینی ۱۹۰

۵ - ایجاد و تقویت روحیه شریک‌رشد در دفاع از انقلاب و کشور ۱۹۰

۶ - ایجاد و گسترش فضای معنوی در بهبه‌ها سراسر کشور ۱۹۱

۷ - خویش‌داری در حمله به مناطق مرکزی عراق و رعایت موازین اخلاقی و ۱۹۱

۸ - ارتقای سطح همبستگی دولت و ملت در راه‌های بشرد جنگ ۱۹۲

۹ - همکاری و هماهنگی بین ارتش، سپاه و جهاد سازندگی در اداره امور جنگ ۱۹۳

۱۰ - ائتلاف و همیاری با مخالفان کرد و شیعه علیه رژیم عراق ۱۹۴

۱۱ - مدیریت مطلوب در شرایط جنگی ۱۹۵

۱۲ - جلب حمایت‌ها و کمک‌های مالی مردمی برای تأمین بخشی از نیازهای جنگ ۱۹۵

۱۳ - موفقیت دیپلماتیک در تأمین خواسته‌های ایران با صدور قطعنامه ۵۹۸ ۱۹۶

۱۴ - موفقیت دیپلماتیک در اعلام عراق به عنوان آغازگر جنگ ۲۰۰

۱۵ - بازسازی موقعیت سیاسی و نظامی ایران در تأمین امنیت منطقه و جهان ۲۰۱

۱۶ - ناکام ساختن رژیم عراق و حامیان آن در نابودی انقلاب اسلامی ۲۰۲

کاستی‌ها ۲۰۳

۱ - امکان جلوگیری از آغاز جنگ ۲۰۳

- ۲ - ضرورت پایان بخشیدن به جنگ پس از فتح خرمشهر..... ۲۰۷
- ۳ - ورود ایران به خاک عراق..... ۲۱۰
- ۴ - ناکامی در خنثی سازی فشارهای بین المللی و تبلیغات مبنی بر صلح طلبی عراق..... ۲۱۳
- ۵ - ناکارآمدی در ارائه راه حل های جایگزین برای جنگ..... ۲۱۷
- ۶ - انجام عملیات های پرتلفات نظامی..... ۲۱۷
- ۷ - ناهماهنگی و رقابت جویی بین نیروهای نظامی..... ۲۱۸
- ۸ - فراموشی شدن جنگ و تضعیف حمایت های عمومی..... ۲۲۰
- ۹ - رقابت جناح های سیاسی در داخل برای کسب قدرت..... ۲۲۳
- ۱۰ - ادامه یافتن جنگ تا تضعیف توان اقتصادی و نظامی کشور و پذیرش قطعنامه..... ۲۲۶
- فرصت ها..... ۲۳۵
- ۱ - تقویت روحیه ملی و همبستگی اجتماعی..... ۲۳۶
- ۲ - ایجاد و تقویت حس خودمختاری و تلاش برای نیل به فناوری ها و تجهیزات جدید..... ۲۳۶
- ۳ - ارتقای توانمندی مدیریتی در شرایط بحران..... ۲۳۷
- ۴ - افزایش آستانه تحمل همگانی برای تقابل پذیری با شرایط سخت..... ۲۳۷
- ۵ - خروج از انزوای بین المللی و بهبود روابط خارجی با همسایه ها و کشورهای غربی..... ۲۳۹
- تهدیدها..... ۲۴۰
- ۱ - گسترش روزافزون قدرت نمایی نیروهای بیگانه در منطقه خلیج فارس..... ۲۴۰
- ۲ - بازگشت مهاجران و ضرورت بازسازی مناطق جنگی..... ۲۴۳
- ۳ - خسارت های گسترده به تأسیسات زیربنایی و هزینه کلان بازسازی..... ۲۴۴
- ۴ - آشکار شدن فشارها و آسیب های اجتماعی..... ۲۴۶
- ۵ - تلفات انسانی و آسیب های روحی..... ۲۴۶
- ۶ - برطرف شدن موانع و رشد مطالبات سیاسی پس از جنگ..... ۲۴۷

فصل چهاردهم: بحران تعرض به مرزهای فرهنگی (سلمان رشدی)..... ۲۴۹

- پیش زمینه ها و بسترهای بحران..... ۲۴۹
- فرایند بروز بحران..... ۲۵۰

- نظرسنجی و مدیریت سیاسی ۲۵۵
- بررسی انتقادی ۲۵۹
- برتری‌ها ۲۵۹
- ۱ - خنثی‌سازی توطئه فرهنگی علیه جهان اسلام ۲۶۰
- ۲ - اولویت‌یابی وظیفه‌گرایی دینی بر مصلحت‌سنجی سیاسی ۲۶۱
- ۳ - ایجاد جبهه متحد امت اسلامی در برابر کفر جهانی ۲۶۵
- ۴ - سکومیت جهانی توهین به ادیان ۲۶۶
- ۵ - توقف انتشار و توزیع کتاب آیات شیطانی ۲۶۹
- ۶ - عذرخواهی سدی از مسلمانان ۲۷۱
- کاستی‌ها ۲۷۲
- ۱ - ارائه تصویری سوننه‌طلب از مسلمانان و احکام اسلامی ۲۷۲
- ۲ - مخالفت با قواعد حقوق بین‌الملل خصوصی ۲۷۳
- ۳ - عاملیت مسلمانان در انتشار کسرتده توهین به مقدسات ۲۷۶
- ۴ - عدم بازدارندگی از اقدامات توهین‌میز مشابه ۲۷۷
- ۵ - برانگیختن احساسات ضد اسلامی در جبهه غرب از آزادی عقیده ۲۷۹
- ۶ - تن دادن به عقب‌نشینی‌های دیپلماتیک و سیاسی ۲۸۰
- ۷ - اعلام جایزه برای اعدام رشدی ۲۸۱
- فرصت‌ها ۲۸۲
- ۱ - حمایت جهانی از احترام به همه ادیان و باورهای مذهبی ۲۸۳
- ۲ - برملا ساختن پیوند جبهه سیاسی غرب با حرکت‌های فرهنگی ضد اسلامی ۲۸۳
- ۳ - گسترش رهبری معنوی ایران نزد مسلمانان ۲۸۴
- تهدیدها ۲۸۴
- ۱ - همسویی با حرکت‌ها و جریان‌های افراطی در جهان اسلام ۲۸۵
- ۲ - تشدید موج توهین به مقدسات اسلامی ۲۸۵
- ۳ - تنش در روابط سیاسی با کشورهای اروپایی ۲۸۶

فصل پانزدهم: بحران رویارویی با رهبری سیاسی (قائم مقامی) ۲۸۷

- پیش زمینه ها و بسترهای بحران ۲۸۷
- فرایند بروز بحران ۲۹۲
- نظرگاه و مدیریت سیاسی ۳۵۹
- بررسی انتقادی ۳۶۴
- برتری ها ۳۶۴
- ۱- در اصلاحگری نظام بدون تزلزل در آن ۳۶۵
- ۲- قاطعیت بی نظام در برخورد با انحراف های فکری و عملی ۳۶۹
- ۳- مرحله بندی شکنجگی مواجهه با انحراف ها و خطاهای مدیریتی ۳۷۰
- ۴- تنزل در مقام سیاسی و حفظ جایگاه علمی ۳۷۱
- ۵- مشورت پذیری رهبری در چگونگی اعمال تصمیم خود ۳۷۲
- ۶- حمایت عمومی از تصمیم و انضاد رهبری ۳۷۳
- کاستی ها ۳۷۴
- ۱- تمایزگذاری های مسئله دار در تعیین دوست و دشمن ۳۷۴
- ۲- بنیان نهادن شیوه هایی نامتداول در مواجهه با مخالفان منتقد ۳۷۶
- ۳- نصب قائم مقام بدون اطلاع رهبری ۳۷۹
- ۴- تفاوت در اجتهادهای سیاسی و تبعیت از رهبری ۳۸۴
- فرصت ها ۳۸۸
- ۱- شناخت میزان وفاداری و پابندی به ولایت فقیه ۳۸۸
- ۲- خطرزدایی از قدرت یابی نامحرمان و نااهلان در انقلاب ۳۹۰
- ۳- توافق بر رهبری غیر مرجع ۳۹۴
- تهدیدها ۳۹۶
- ۱- گسترش تبلیغات رسانه ای مبنی بر نمایش جنگ قدرت ۳۹۶
- ۲- اتهام نقض حقوق بشر در مورد زندانی های سیاسی ۳۹۷
- ۳- تداوم فرایند غیریت سازی در انقلاب ۳۹۹

بخش پنجم: بحران مشارکت در فرایند تثبیت انقلاب اسلامی

وتوانایی استخراجی مدیریت سیاسی

فصل شانزدهم: بحران نظارت استصوابی (انتخابات مجلس سوم)..... ۴۰۹

پیش زمینه ها و بسترهای بحران..... ۴۰۹

فرایند بحران..... ۴۱۱

نظریه و مدیریت سیاسی..... ۴۴۰

بررسی انتقادی..... ۴۴۳

برتری ها..... ۴۴۴

۱- تلاش جهت حصول اطمینان کامل در مورد صحت نتایج انتخابات..... ۴۴۴

۲- حفظ نهادهای قانون اساسی از مداخلات جناحی..... ۴۴۶

۳- آغاز به کار نهادهای قانونی توانمند با حفظ اعتماد عمومی..... ۴۴۷

۴- ایجاد نهاد ابداعی حکمیت برای حل اختلاف نهادها و نامزدها..... ۴۴۹

۵- ارجحیت بخشیدن به حقوق انتخاباتی بر سلب نهادی..... ۴۵۰

کاستی ها..... ۴۵۱

۱- بی اعتبارسازی نهادهای قانونی با ایجاد تشکیلات موازی..... ۴۵۱

۲- بیهودگی و ناکارآمدی نظارت غیر استصوابی..... ۴۵۳

۳- دخالت های سیاسی و اعمال نفوذ..... ۴۵۴

فرصت ها..... ۴۵۵

۱- ارتقای ظرفیت نظام با خوداصلاحگری سیاسی و نهادی..... ۴۵۵

۲- پاسخگوبیرسازی نهادهای قانونی در برابر افکار عمومی..... ۴۵۵

تهدیدها..... ۴۵۶

۱- اولویت یابی مصلحت بر روال عادی - قانونی..... ۴۵۷

۲- کسب امتیازهای سیاسی با سازمان دادن به اعتراض ها..... ۴۵۷

فصل هفدهم: بحران موج اول اختلافات نیروهای وفادار..... ۴۶۱

- پیش‌زمینه‌ها و بسترهای بحران..... ۴۶۱
- فرایند بروز بحران..... ۴۶۲
- نظرگاه و مدیریت سیاسی..... ۴۷۴
- بررسی انتقادی..... ۴۸۰
- برتری‌ها..... ۴۸۰
- ۱- ایلویت بخشیدن به مصالح نظام به گرایش‌ها و علایق حزبی..... ۴۸۰
- ۲- تلاش برای همبستگی نیروهای انقلابی وفادار به نظام..... ۴۸۲
- ۳- ضرورت اعلام وابستگی حزبی پاسداران حوزه‌های فرهنگ و امنیت عمومی..... ۴۸۳
- کاستی‌ها..... ۴۸۴
- ۱- ناکامی در ارائه تصویر حلقه در اختلاف‌های سیاسی جناح‌های وفادار به نظام..... ۴۸۵
- ۲- ناتوانی در چیرگی به اختلاف‌ها: درون حزبی و بین حزبی..... ۴۸۷
- ۳- تناقض با پذیرش انشعاب در جامعه روحانیت مبارز..... ۴۸۷
- ۴- گسترش یافتن فرایند حذف رقبای سیاسی به سمت‌انداز دیروز..... ۴۸۹
- فرصت‌ها..... ۴۹۱
- ۱- ایجاد وحدت در بین مقامات عالی‌رتبه نظام..... ۴۹۱
- ۲- گسترش فضای اخلاقی در رقابت‌های سیاسی..... ۴۹۱
- تهدیدها..... ۴۹۲
- ۱- تساهل‌پذیری در برابر دیدگاه رقیب و حذف ساختگی اختلاف‌های فقهی..... ۴۹۲
- ۲- ارائه برداشتی مقلب از وحدت جامعه و ناسازگار انگاری آن با فعالیت حزبی..... ۴۹۳

فصل هجدهم: بحران موج دوم اختلافات نیروهای وفادار..... ۴۹۵

- پیش‌زمینه‌ها و بسترهای بحران..... ۴۹۵
- فرایند بروز بحران..... ۴۹۷
- نظرگاه و مدیریت سیاسی..... ۵۰۲
- بررسی انتقادی..... ۵۱۶

۵۱۶.....	برتری‌ها.....
۵۱۷.....	۱- ارائه الگویی ارزشی و انقلابی جهت حل اختلاف‌های سیاسی جناح‌های وفادار.....
۵۱۸.....	۲- ارائه تصویری آرمانی از وحدت در جامعه فارغ از اختلاف‌های اساسی.....
۵۱۸.....	۳- پذیرش واقعیت‌های جاری فضای سیاسی کنونی و پرهیز از نفی ساختگی آنها.....
۵۱۹.....	۴- اعلام راهبرد ضرورت جذب حداکثری نیروهای درون نظام.....
۵۲۲.....	۵- پذیرش امکان تأمین مصالح نظام از طریق گرایش‌ها و علایق حزبی.....
۵۲۳.....	کتابخانه.....
۵۲۳.....	۱- فو و کانس: گذر به فعالیت‌های حزبی.....
۵۲۵.....	۲- ایجاد نارضایتی در روحانیت سنتی.....
۵۲۶.....	۳- ناسازگاری: تعلیق فعالیت‌های حزب جمهوری اسلامی.....
۵۲۸.....	فرصت‌ها.....
۵۲۸.....	۱- حاکمیت ارزش‌های اخلاقی و انسانی در رقابت‌های سیاسی.....
۵۲۹.....	۲- ایجاد وحدت در بین دولتمردان نظام اسلامی و انقلابی نوپا.....
۵۲۹.....	۳- گسترش تساهل‌پذیری نسبت به رقبای سیاسی وفادار به نظام.....
۵۲۹.....	۴- بازتر شدن فضای سیاسی کشور.....
۵۳۰.....	۵- امکان و تشویق گسترش احزاب و تشکیلات سیاسی در چهارچوب نظام.....
۵۳۱.....	تهدیدها.....
۵۳۱.....	۱- امکان درآمیختگی و عدم تمایزگذاری بین اختلاف‌های اصولی و فقهی.....
۵۳۲.....	۲- تأثیر منفی رقابت‌های سیاسی بین روحانیون در جامعه.....
۵۳۳.....	۳- تأثیرگذاری ویرانگر اصلاحات ساختاری و بازنگری نهادی بر قدرت سیاسی.....

بخش ششم: بحران توزیع در فرایند تثبیت انقلاب اسلامی

و توانایی توزیعی مدیریت سیاسی

۵۴۱.....	فصل نوزدهم: بحران موج سوم اختلافات نیروهای وفادار.....
۵۴۱.....	پیش‌زمینه‌ها و بسترهای بحران.....

فرایند بروز بحران.....	۵۴۶
نظرگاه و مدیریت سیاسی.....	۵۵۶
بررسی انتقادی.....	۵۷۰
برتری‌ها.....	۵۷۰
۱ - اولویت بخشیدن به جنگ بر رقابت‌های سیاسی جناح‌ها.....	۵۷۱
۲ - حمایت همزمان از جناح‌های سیاسی درون نظام.....	۵۷۴
۳ - پدید آمدن تفرد رأی و دخالت در همه تصمیم‌گیری‌ها.....	۵۷۶
کاستی‌ها.....	۵۷۷
۱ - بهره‌داری نادرست از حمایت دولت و مسدود شدن راه قانونی نقد و اصلاح.....	۵۷۷
۲ - فراهم شدن زمینه بهره‌برداری‌های سیاسی و تشدید اتهام‌پراکنی‌های گسترده.....	۵۸۰
۳ - فقدان سیاست ملی راهبردی کلان و تداوم منازعات سیاسی.....	۵۸۲
۴ - عدم نهادینگی رقابت‌ها و رفتارهای سیاسی.....	۵۸۴
۵ - تداوم اختلاف‌ها در درون قوه مجریه.....	۵۸۵
فرصت‌ها.....	۶۰۰
۱ - توان‌افزایی دولت جهت پیشبرد اهداف جنگ.....	۶۰۰
۲ - تحقق شعارهای عدالت‌خواهانه از طریق بازخوانی آموزه‌های فرهنگی.....	۶۰۲
تهدیدها.....	۶۰۳
۱ - تشدید اختلاف‌های جناحی و روی‌آوری نظام سیاسی به فرایند حذف.....	۶۰۳
۲ - سرباز زدن از وفاداری به رهبری در نتیجه حمایت‌های همه‌جانبه از دولت.....	۶۰۴
۳ - ناکارآمدی دولت در اجرای سیاست‌ها و برنامه‌ها.....	۶۰۵
فرجام سخن.....	۶۰۷
منابع.....	۶۱۵
۱ - فارسی.....	۶۱۵
۲ - عربی.....	۶۲۴

پیشگفتار

انقلاب اسلامی ایران حجتی پر اهمیت در تاریخ پرفراز و نشیب این سرزمین به شمار می‌آید که بررسی تحلیلی مرابند سبب آن می‌تواند تجربه ارزشمندی برای سیاستگذاران و کنش‌گران عرصه سیاسی در برداشته باشد. کامیابی‌ها و ناکامی‌ها با شناسایی دقیق برتری‌ها و کاستی‌های مدیریت سیاسی رشتا اید خاص تاریخی امکان‌پذیر می‌گردد. شناخت شرایط خاص حاکم بر هر تصمیم سیاسی در دوره مورد بحث، بر ارزیابی علمی و الگوسازی آرمانی تأثیر بسزایی دارد. نقد اندیشمندانه و منصفانه مدیریت سیاسی انقلاب اسلامی در دوره تثبیت، درک درست و عقیق از این تحول تاریخی در اختیار ما می‌نهد و تصمیم‌سازی‌های سرنوشت‌ساز را دقیق‌تر و عاقلانه‌تر خواهد ساخت. کاملاً آشکار است که این برتری‌ها و کاستی‌ها به همراه خود تهدیدها و فرصت‌هایی را آفریده است که شناخت دقیق آنها می‌تواند در ارزیابی توانایی مدیریت سیاسی تأثیر گذارد. در این فرض، رهبری سیاسی جمهوری اسلامی مجموعه شخصیت‌ها و نهادهای تصمیم‌ساز کلان را در بر می‌گیرد که در رویارویی با بحران‌های سیاسی از امکانات و توانایی‌های مادی و معنوی کشور و شرایط خاص انقلاب سود برده و در صدد حل و فصل این بحران‌ها با هدف کسب بیشترین بازده مؤثر و بروز کمترین خسارت احتمالی برآمدند.

جلد نخست این اثر پس از بخش آغازین تعریف‌ها و بنیان‌های نظری، در بخش‌های دو تا (قسمتی از) چهار؛ بحران هویت و توانایی نمادین مدیریت سیاسی (شامل بحران‌های ملی‌گرایی، غرب‌باوری و ارائه الگوی هویت اسلامی - ایرانی)، بحران مشروعیت و توانایی پاسخگویی مدیریت سیاسی (شامل بحران‌های نوع حکومت: جمهوری اسلامی، قانون اساسی: اصل ولایت فقیه) و بحران نفوذ و توانایی تنظیمی مدیریت سیاسی (شامل بحران وحدت سرزمینی) را مورد بررسی قرار داد. در این جلد، باقیمانده بخش چهار (شامل بحران‌های رویارویی قوه مجریه با سایر قوا، بحران تهاجم رسانه‌ای، نظم قانونی، بحران تجاوز خارجی، بحران تعرض به مرزهای فرهنگی و بحران رویارویی با رهبری سیاسی)، بخش پنج؛ بحران مشارکت در فرایند تثبیت انقلاب اسلامی و توانایی استخراجی مدیریت سیاسی (شامل بحران‌های نظارت استصوابی، موج اول اختلافات نیروهای وفادار، موج دوم اختلافات نیروهای وفادار) و بخش شش؛ بحران توزیع قدرت در فرایند تثبیت انقلاب اسلامی و توانایی توزیعی مدیریت سیاسی (شامل بحران موج سوم اختلافات نیروهای وفادار) به بحث گذاشته می‌شود.